

“Tıp Tarihi” Ders Tanıtım Bilgileri

Dersin Adı	Kodu	Yarıyılı	Teori (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuvar (saat/hafta)	Yerel Kredi	AKTS
Tıp Tarihi	TET 724	2. yarıyıl	3	0	0	3	7
Önkoşullar	Yok						
Dersin Dili	Türkçe						
Dersin Türü	Zorunlu						
Dersin Verilme Şekli	Yüz yüze						
Dersin öğrenme ve öğretme teknikleri	Anlatım, Tartışma, Soru-Yanıt, Seminer Hazırlama ve Sunma						
Dersin Sorumlusu	Prof. Dr. Nüket Örnek Büken, Doç. Dr Önder İlgili, Dr. Öğr. Üyesi Müge Demir, Dr. Çağrı Zeybek Ünsal						
Dersin amacı	<p>Tıp tarihi dersinde tıbbın evrimsel/tarihsel gelişiminin canlı bir süreç olduğu, hekimliğin hangi evrelerden geçerek geliştiği ve yapılaştığı öğretilenlerdir.</p> <p>Tarihteki "olaylar" yerine "olguları" ele alma ve olguları inceleme becerisi kazandırılacak, bugün ve bundan sonraki mesleki, toplumsal, siyasal yaşamında da doktora öğrencisinin "olay-olgu değerlendirmesini" yaparak, daha işevuruk sonuçlara ulaşabilmesi konusunda farkındalık oluşturulacaktır.</p>						
Dersin Öğrenme çıktıları	<ol style="list-style-type: none">1. Sağlık ve hastalık kavramlarının sosyokültürel açımlarını ve dönemlere göre değişen hastalık paradigmasını bilir.2. Tıbbın gelişiminin ana evrelerini sayabilir.3. Mesleğin geçmişten bugüne gelişimini, düşünce ve yaklaşımlar çerçevesini, dayandığı temeller çevresinde oluşan değerler sistemini ve değişen hekim kimliğini tanımlayabilir.4. Tıbbın gelişimini etkileyen büyük buluşlardan örnekler verebilir. (Jenner, Pasteur, Harvey, Vesalius, vb).5. Tıp tarihini yaşayan bir süreç olarak görerek ilgili konuda dün ve bugünü değerlendirirken yarını da öngörebilecek, karşılaştırmalı tarih analizi yapabilir.						
Dersin içeriği	Dersin içeriğinde ilk uygarlıklardan günümüze kadar tıptaki gelişmeler, eski uygarlıklarda tıbbın özellikleri, tıbbın dönemsel farklılıkları, tıp tarihindeki buluşlar ve uygulamalar, önemli isimler, hekim kimliği ile sağlık ve hastalık kavramlarının değişim süreci ve bunun günümüze yansımaları yer almaktadır.						
Kaynaklar	<ul style="list-style-type: none">– Ackernecht EH. A Short History of Medicine". 1982.– Aydın E. "Dünya ve Türk Tıp tarihi" Güneş Kitabevi 2006.– Bayat AH. "Tıp tarihi" 2003.– Castiglioni A. "A History of Medicine" 195– Lewis P. Tıp Tarihi. 1998.– Lyons As, Petrucelli RJ. "Medicine An Illustrated History" 1978.– Moynihan R, Cassels A., "Satılık Hastalıklar" Hayy Kitap, 2012.– Straus E. W., Straus A., "Tıbbi Mucizeler" Domingo Yayınevi, 2009.– Udwardia F. E., "Man and Medicine A history" Oxford University Press, New Delhi ,2001.– Nuland SB.Dovtors The Illustrated History of Medical Pioneers.Black Dog						

	<p>and Leventhal Publishers, 2008.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Loundon I. Western Medicine. Oxford University Press. 1997 – Porter R. Cambridge illustrated history of medicine. Cmbridge Univertsity Press. 2009 – Büken NÖ. “Hekim - Hasta İletişimi ve Deontoloji -Tıp Etiği -Tıp Tarihi Dersinin Önemi”, Sendrom, 16(9): 69-72 (2004). – Buken NO. “Tıbbın Evriminde Anatominin Yeri ve Andreas Vesalius”, Sendrom Dergisi, 18(11): 75-82, 2006, İstanbul. – Buken NO Sahinoglu S. “Critique of medical history education in Turkey’s medical faculties”, Vesalius, Jun;12(1):44–9, 2006.
--	---

“Tıp Tarihi” Haftalara Göre İşlenecek Konular

Haftalar	Ders Konuları
19.02.2026 NÖB	Tanışma, beklentilerin alınması, kaynak paylaşımı Tıp tarihi eğitiminin amacı ve gereği Modern tıbbın geçmişle bağlantısı Tıbbi bilginin gelişimi
26.02.2026 NÖB	Büyüsel, mistik tıbbın tıp tarihindeki yeri İlksel/eski uygarlıklarda tıp (Mezopotamya, Mısır, Hitit, Çin, Hint)
05.03.2026 ÇZÜ	İlksel/eski uygarlıklarda tıp (Antik Yunan) Felsefi tıp ve dönemsel özellikleri, Ampirik tıp uygulamaları Hipokrat, Hipokratik tıp, Humoral Patoloji Teorisi
12.03.2026 MD	Eski Türk topluluklarında tıbbi uygulamalar, Şamanizm, Kadın Şamanlar
26.03.2026 Öİ	Ortaçağda Batı ve Doğu Tıbbının Karşılaştırmalı Olarak Temel Özellikleri
02.04.2026 Öİ	İslam Tıbbı ve İslam Tıbbının Önde Gelen Hekimleri ve Eserleri İslamiyetin kabulünün Türk Tıbbına etkileri
09.04.2026 NÖB	Büyük Selçuklu, Anadolu Selçukluları Döneminde Tıp Uygulamaları ve Darüşşifalar
16.04.2026 Öİ	Osmanlı Döneminde Tıp ve Hekimlik Osmanlı Sağlık kuruluşları, Salgın hastalıklar, Karantina Örgütü
30.04.2026 NÖB	Osmanlı Döneminde Tıp Hekimbaşılık kurumu, Tıp eğitimi, Modern tıp okulunun açılışı Osmanlı Tıbbı’nda Türkçe ve yabancı dil sorunu
07.05.2026 MD	Cumhuriyet Dönemi Sağlık Politikaları- Sağlık Kurumları- Önde Gelen Hekimler
14.05.2026 MD	Batı Rönesansı, Aydınlanma dönemi ve Modern tıbbın doğuşu
21.05.2026 MD	18. ve 19. yy tıptaki bilimsel gelişmeler, buluşlar, belli başlı bilim insanları ve hekimler
04.06.2026 ÇZÜ SC	20. ve 21. yüzyıldaki tıptaki gelişmeler- Günümüzde tıbbi paradigma ve gelecek tıbbının öngörülmesi
11.06.2026	Genel Sınav (not bildirme son tarih: 17 Haziran 2026)

“Tıp Tarihi” Değerlendirme Sistemi

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayısı	Katkı Payı
Devam	14	10
Laboratuvar	-	-
Uygulama	-	-
Alan Çalışması	-	-
Derse Özgü Staj (Varsa)	-	-
Ödevler	2	20
Sunum	1	10
Projeler	1	30
Seminer	-	-
Ara Sınavlar	-	-
Genel Sınav	1	40
Toplam		100
Yarıyıl İçi Çalışmalarının Başarı Notuna Katkısı		40
Yarıyıl Sonu Sınavının Başarı Notuna Katkısı		60
Toplam		100

“Tıp Tarihi” AKTS (Öğrenci İş Yüğü) Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi (x14)	14	3	42
Laboratuvar	0	0	0
Uygulama	0	0	0
Derse Özgü Staj (varsa)	0	0	0
Alan Çalışması	0	0	0
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme, vb)	14	3	42
Sunum / Seminer Hazırlama	1	20	20
Proje	1	46	46
Ödevler	2	10	20
Ara sınavlara hazırlanma süresi	0	0	0
Genel sınavlara hazırlanma süresi	1	40	40
Toplam İş Yüğü			210

“Tıp Tarihi” Dersin Öğrenme Çıktılarının Program Yeterlilikleri ile İlişkilendirilmesi

Program yeterlilikleri	Katkı düzeyi*				
	1	2	3	4	5
1. Biyotıp alanında uygulanan ileri teknolojinin ne tür etik sorunlar/değer sorunları ortaya çıkaracağı hakkında ileri düzeyde bilgi sahibidir					
2. Biyoetik, sağlık etiği, tıp etiği ve klinik etik alanlarında ortaya çıkan değer sorunlarına toplumsal duyarlılık ve çevre duyarlılığı ile yaklaşır, etik ikilemlerin farkındadır ve bu etik ikilemlerin çözümünde ilgili etik sorun çözüme yöntemlerini tanımlar, özgün sorun çözüme yöntemleri geliştirir ve uygular					
3. Çalıştığı kurumda etik kurul (araştırma, klinik, deney hayvanları, akademik...) gereksinimini belirlemeye katkı sunar ve etik kurul kuruluşunda liderlik yapar.					
4. Çalıştığı kurumda gereksinim duyulduğunda biyoetik, biyotıp kapsamında karşılaşılabilecek her türlü etik sorunun çözümü konusunda başvuranlara “etik danışmanlık” verir					
5. Biyoetik ve biyotıp etiği alanında ulusal ve uluslararası etik ve yasal düzenlemeleri kurumsal ve ulusal politikaları sistematik bir yaklaşımla değerlendirir, kullanır ve eleştirel düzeyde katkı sunar					
6. Biyoetik (tıp etiği) alanında yaşanan/yaşanabilecek sorunları ortaya koyacak ve bunlara çözüm olabilecek ulusal ve uluslararası düzeyde niteliksel ve niceliksel, disiplinler arası, çok disiplinli veya disiplinler üstü özgün araştırma projeleri tasarlar, yürütür, yorumlar, raporlaştırır ve akademik kurallara uygun özgün eserler haline getirir.					
7. Biyoetik alanıyla ilgili güncel gelişmeleri ulusal değerler ve ülke gerçekleri doğrultusunda, toplumsal cinsiyet duyarlılığıyla toplum yararına kullanır ve biyoetik ve biyotıp etiği alanında politika metinlerinin, etik rehberlerin, ulusal ve uluslararası etik ve yasal düzenlemelerin hazırlanmasında aktif rol oynar.					
8. Ulusal (TTB Etik Komisyonu, TEDMER...) ve uluslararası etik komite ve komisyonlarda (UNESCO, ICH-GCP...) aktif görev alır, liderlik yapar					
9. Biyoetik, sağlık etiği, tıp etiği, klinik etik ve tıp tarihi alanlarında lisans ve lisansüstü düzeyde, gerektiğinde de toplum eğitimi düzeyinde eğitim programları hazırlar ve yürütür.					X
10. Bilim tarihinin bir parçası olarak tıp tarihini evrimsel yaklaşımla değerlendirir, mesleğin geçmişten bugüne gelişimini, temel düşünce ve felsefi yaklaşımların çerçevesini, mesleğin dayandığı temeller çevresinde oluşan değerler sistemini tanımlar					X
11. Tarihi olayları değerlendirirken fon-figür ayrımı yapar, neden-sonuç ilişkilerini görür, geçmişle bugünü değerlendirirken geleceği öngörür					X
12. Tıp tarihi metodolojisine dayanarak, ulusal ve uluslararası düzeyde disiplinler arası, çok disiplinli veya disiplinler üstü özgün araştırma projeleri tasarlar, yürütür, yorumlar, raporlaştırır ve akademik kurallara uygun özgün eserler haline getirir.					X
13. Alana ilişkin bilgisini ulusal ve uluslararası eğitim ve bilim ortamıyla paylaşım amaçlı yazılı ve sözlü olarak etkin ve sistemli şekilde aktarır.					X

*1 En düşük, 2 Düşük, 3 Orta, 4 Yüksek, 5 Çok yüksek